

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

DR. FRANCISY LAJOS.

Társzerkesztő:

DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.

Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Szociális törvényalkotások.

Nyitra, aug. 17.

Nehezen megy nálunk előre a szociális törvényalkotások ügye. A kormány, ha el is határozza magát egyes társadalmi rétegek védelmére, rendszerint csak nagyon tökéletlen intézkedéseket, félrendsabályokat szavaztat meg a törvényhozással, mert mindig attól fél, hogy gyökeres rendelkezésekkel magára zúdítaná nagy befolyású, hatalmas érdekköröknek a haragját.

Az üzleti záróráról szóló 1913. XXXVI. t.-cikk, mely folyó hó 7-én lépett életbe az üzleti alkalmazottakat kívánja megvédeni a túlhosszú napi foglalkoztatás veszélyei ellen és pedig annak az elvnek szem előtt tartásával, hogy e védelem lehetőleg egyenlően érvényesüljön az egymással versenyző összes érdekelt üzlettulajdonosokkal szemben.

Az új törvénynek ez a célja, az üzleti alkalmazottaknak egy régi kívánságát öleli fel, hogy azt a megvalósulás felé vigye. Hosszú küzdelem előzte meg ezt a törvényhozási alkotást, az üzleti alkalmazottak országos szervei meg nem lankadó ki-

tartással harcoltak a záróra szabályozásáért s a kormány végre is kénytelen volt belátni, hogy ezen a téren a törvényes intézkedést lehetetlen tovább halasztani.

A küzdelem azonban csak félig volt eredményes, mert az új törvény is csak félrendsabály, amely az érdekelteket ki nem elégítheti. Meg is mozdultak már az üzleti alkalmazottak országos szervezetei és egyelőre a törvényes rendelkezéseknek legalább olyan enyhítését kérik, amelyre maga a törvény is felhatalmazást ad a kereskedelmi kormányknak.

Mellőzve a részleteket, általában három igen alapos kifogást hoznak fel az új törvény ellen. Az egyik az, hogy túlságosan nagy azoknak a nyílt üzleteknek a száma, melyekre a törvény hatálya ki nem terjed. Így például a műhelyek, műtermek, az árusítással nem kapcsolatos üzletek teljesen ki vannak véve a záróra kötelezettsége alól. Ezzel kapcsolatosan kifogás alá esik az, hogy amikor a törvény hatálya, egy egész sor különféle üzletet nem érint, ezen üzletek alkalmazottjairól a törvényben a legcsekélyebb gondoskodás sem történik. Ezek tehát szabad zsákmányául do-

batnak oda az üzleti kedv és érdek zsaroló kihasználásának.

Nyugtalanságot kelt az érdekeltek körében — és ez a harmadik lényegbe vágó kifogás — hogy bár a törvény szerint üzleti alkalmazottaknak kell tekinteni az árúk kihordásával, elrakásával, a helyiség rendben tartásával foglalkoztatott személyeket is, amunkaadó ezeket mégis a zárórán túl is foglalkoztathatja az üzleti helyiségek tisztogatásával, az árúknak a vevőkhöz való szállításával s mindössze csak 10 órai pihenőidőt köteles nekik biztosítani minden huszonnégy órában. A törvénynek ezen nyilvánvalóan helytelen rendelkezése szerint megtörténhetik, hogy az ilyen alkalmazottak egy egész éven át sem kapnak több pihenőidőt napi 10 óránál, ami rájuk nézve más üzleti alkalmazottakkal szemben nemcsak hátrányos, hanem igazságtalan is.

Nem megfelelő az üzletek zárórájának a tartama sem. Esti 8 órától, szombaton esti 1/2 10 órától reggeli 6 óráig, egyes üzleteknél reggeli 5 óráig terjed az az idő, mely alatt az üzletet és az ahhoz tartozó irodai és raktárhelyiséget zárva kell tartani. Ez, különösen a reggeli idő tekintetében

A NYITRAMEGYEI SZEMLE TÁRCÁJA.

A pátkai szőlő.

Írta: Csapkay Sándor.

Szücs Andráséknál keresztelőre gyűlt össze a familia. Sógorság, komaság, jóbarátok mind egymásnak adták a kilinset, hallottam fejem fölött a vendégek járkálását a szerény kis udvari diákszobában és sóvárogva képzeltem magam elé a nagyok gondtalan mulatozását, míg nekem nyakamon a vizsga. Házigazdáméknak szóltak ugyan Szücsék, de nem mertem elmenni, mert egyik professzorom volt a keresztapa.

De nem ültem sokáig egyedül; belépett Józsi bácsi, az én kétlábú történeti segédkönyvem, egyetlen látogatóm a felnöttek sorából, aki barátjának titulált engem s komolyan megnehezelt, mikor azt mondtam neki, hogy ne esüfolódjon. Mikor házigazdámhoz, Kalmárékhöz jött, mindig benézett hozzám is s most sem mulasztotta el, mikor hivatalos volt Szücsékhez.

— Mit olvas? — kérdé s kezébe fogta a könyvet. — Történelem? Ah! Napoleon?! Helyes. Ez megint az én stúdiumom. Azzal vállamra nyugtatta kezét s megereedt ajkairól

a szó az egyiptomi expedicióról. Szerettem hallgatni az öreg urat, igazi történeti lexikon volt, tudásától, olvasottságától bizvást elmehetett volna tanárnak.

— Aztán, mi lett a vége? — fejezte be az előadást. — Gyomorrák. Igen, ez ölte meg. Az apja is ebbe halt bele. Hja a rendetlen élet, meg a hajlam! Vigyázni kell a gyomorra, ifju barátom! — Ez az, komám! Reggelire jóféle szalonna, hozzá egy kis esüsztató. Ebédre hús, vaesorára hús! — szavalta hátunk mögött egy erélyes hang. Riadtan néztünk hátra, ott állt mögöttünk Lebbenes koma, egy jóképű, tagbaszakadt férfiú, aki addig komázott másokat, míg maga nem lett másoknak a komája.

— Vinkó? Eh! jobb a sampusz! — hangzott egy elkényszeredett orrhang a könyvespole aljáról s guggoló helyzetéből csakhamar kiegyenesedett egy méltóságos testtartású fiatalember. Fokozódó meglepetéssel néztem az ajtó felé, várva egy további bevonulást. Az idegen kezét nyujtotta felém és szólt:

— Érezze magát jól, ifju barátom, tegyen úgy, mintha itthon volna. Nines önnél Maupassant eredetiben?

— Sajnálom, nem szolgálhatok vele.

— Se baj! — felelte jóakarattal s hanyagul leült az ágy szélére. Józsi bácsi pedig félrevont engem a másik szobába s értésemre adta, hogy János ffa nemsokára bejön s akkor diszkrét ügyeket óhajtanának tárgyalni. Elértettem a kívánságot s mindjárt jeleztem, hogy készséggel távozom bármikor a másik szobába. Józsi bácsi boldog volt s rögtön meghívott másnapra Pátkára, azzal, hogy János úr értem jön s én fogom hajtani a lovakat. Nemsokára megjött János úr, becsukták az ablakokat, én meg átvonultam a bácsiek utcai szobájába.

Józsi bácsi kedves személyiség volt a háznál. Hetenkint kétszer-háromszor ellátogatótt Kalmárékhöz, néminek szállította az aszszönyt s ha a bácsi néhanapján lemaradt a kapuzárásról, akár éjjel előtt, akár éjjel után jött haza, ő csengette föl a házmestert s addig nem távozott, míg a bácsi el nem tünt a kapu mögött. Valami rokonságban lehetett velük, bírván a házaspár teljes bizalmát és szeretetét. Kívül a városos földjei, háza volt s maga is munkálkodott rajtuk. Valaha Pesten jogászodott, de atyja halála után hazajött s beállott valami bankba. Itt egyszer azt mondták neki,

416, 34, 18200

olyan megszorítása az alkalmazottak szabadságának, amely nyíltan ellenkezik az ő számtalanszor hangoztatott kívánságaikkal és jogos érdekeikkel. De ezen lehet segíteni. A törvény módot nyújt arra, hogy az üzletek nyitására ideje későbbi, a zárásnak az ideje pedig korábbi időpontra tétessék.

A városoknak, vagy a megyei törvényhatóságoknak jogukban áll a törvényt, mely tulajdonképpen csak Budapestre és a vele szomszédos községekre vonatkozik, szabályrendelettel életbeléptetni. Ebben a szabályrendeletben a zárvatartási idő meghosszabbításáról is intézkedhetnek. A törvény e tekintetben csak egy korlátot állít fel, amennyiben kimondja, hogy az üzletzárás esti 7 óránál, az élelmiszereket árusító üzleteknél esti 8 óránál korábbi, a nyitás pedig reggeli 8 óránál illetőleg 6 óránál későbbi időpontra nem tehető kötelezővé.

Ez a rendelkezés, amely rendezett tanácsú városoknak és a vármegyéknek megadja a jogot, hogy az üzleti záróra tartamát, az alkalmazottak és az üzlettulajdonosok jogos érdekeinek szem előtt tartásával szabályozhassák, legértékesebb része az új törvénynek, ámbár ezt is illuzóriussá teheti a kereskedelmi miniszter, akinek jóváhagyása szükséges az ilyen szabályrendeletnek az életbeléptetéséhez.

Az üzleti zárórával különben szoros összefügg a *vasárnapi munkaszünet* kérdése. Ezt is régóta követelik és pedig nemcsak a kereskedelmi alkalmazottak, hanem az ipari munkások is. Követelik a városok és vármegyék közgyűlési határozatai is, de a kormány nemcsak hogy nem enged ezeknek a sürgető követeléseknek, hanem inkább még akadályokat gördít

azoknak a törekvéseknek a sikere elé, amelyekkel a politikai hatóságok az általános és szigorú vasárnapi munkaszünetnek az útját készítgetik elő.

Csak nem rég mondotta ki egy felmerült esetről kifolyólag a belügyminiszter, hogy törvényhatósági bizottsági határozattal a korezmák vasárnapi nyitvatartása nem korlátozható. — Ezzel az elvi kijelentéssel a belügyminiszter majdnem az ország összes törvényhatóságait megakasztotta abban az üdvös törekvésükben, hogy korlátokat szabjanak a vasárnapi korezmázásnak, ami szintén lényegesen hozzájárulna az általános vasárnapi munkaszünet kérdésének törvényes megoldásához.

Nagyon kedvező körülménynek kell egyébiránt tekinteni a vasárnapi munkaszünet ügyére nézve, az állami tisztviselők állásfoglalását, akik Győrött tartandó ez évi kongresszusukon a vasárnapi pihenőidő biztosítását is kérelmezni fogják. Ha ezt a tisztviselők a maguk számára kivívják, a törvényhozás nem fog elzárkózhatni ennek a kérdésnek egyetemes jellegű, minden társadalmi osztályra kiterjedő megoldása elől.

Panamino Nyitramegyében.

A Déry-Lukács per folyama alatt határozottan alakult ki a jogászok között az a vélemény, hogy panama minden olyan eselekedet, minden olyan intézkedés, mellyel valaki a kezében levő közhatalmat, vagy befolyást jogtalan előnyök szerzésére használja fel. Mindegy az, vajjon a jogtalan előnyököt magának vagy másoknak szerezte meg.

Ezt a tagadhatatlanul helyes és a budapesti kir. tábla által is elfogadott meghatározást előre bocsátva, közzétesszük *Nyitra vármegye kir. tanfelügyelőjének* 3708/1913. sz. alatt kelt következő értesítését, illetőleg felhívását:

Értesítés.

Értesítem a vezetésemre bízott nyitravármegyei kir. tanfelügyelőség hatáskörébe tartozó összes iskolák és intézetek helyi

Ottbenn a szobában mélyen elgondolkodtam azon, hogy hogyan is jutottam e nagy megtiszteltetéshez. Micsoda tárgyalónalójuk is lehet ezeknek az uraknak? Mi lehet az a diszkrét ügy? Már csak valami nagy dolognak kell lenni! Négyen vannak hozzá, épen mint párbajnál a segítők. Kétszer sem mondom, hogy itt nem valami lovagias dolog van fejlődőben; nem is lehet másképp! Hallottam, amint bezárták az ablakot és asztalhoz ültek. Különös emberek.

Az a fiatal ember, aki velem szemben lakik az első emeleten, egész nap az ablakban állt, mikor egy kávéházi botrányból kifolyólag segédje volt egyik barátjának, a ház összes kisasszonyai és szobalányai egész délelőtt nyitott ablakoknál énekeltek az ő tiszteletére, az egyik lap közismert munkatársának a hírlapi nyilvánosság előtt kellett tiltakoznia az ellen, hogy ismeretlen tettesek az ő hamisított névalírásával küldtek romantikus jelentéseket a lovagi afférről a lapnak, ők pedig elrejtőznek a világ szeméi elől, s feltűnés és lárna nélkül döntenek feleik élete és halála fölött. Ezek az igazi gentlemanek! Ezek a modern kor Cincinnatusai, akiket nem szédít el a hatalom, nem izgat a hírvágy, akik egyforma

hatóságait: a gondnokságokat, iskolaszékeket, felügyelő-bizottságokat, nemkülönböztetve a tanszemélyzet minden egyes tagját, hogy az 1913. évi szeptember hó 1. napjától kezdve a nyitravármegyei kir. tanfelügyelőség összes hivatalos köiratait és körrendeleteit kizárólag a dr. Faith Fülöp szerkesztésében megjelenő „Nyitravármegye” című hetilap állandó tanügyi mellékletén fogom közzé tenni.

Intézkedésem célja az, hogy egyfelől pontosan és a lehető legrövidebb időközökben nyújtsam az esetenként szükséges tájékoztatásokat, másfelől pedig, hogy a tisztára szakszerű, egyoldalú s a sikeres adminisztráció hatékony eszközéül alkalmasnak sehol sem bizonyult „tanügyi hivatalos” lapoknál változatosabb, az élettel szoros összefüggésben álló, az iskolának a társadalommal való kapcsolatára éber figyelemmel élő, valóban tartalmas és előkelő színvonalon mozgó, olyan komoly hetilap jusson a tanitóság kezébe, amely alapos, szakszerű tájékoztatásokon kívül egyéb irányban is bőséges olvasmánnyal és hasznos szórakoztatással szolgál.

Mindeme feltételeknek és kellékeknek a „Nyitravármegye” című hetilap teljesen megfelel. *Felhívom* azért az állami iskolák gondnokságait, az állami óvodák felügyelő-bizottságait és a községi jellegű iskolák iskolaszékeit, illetve a községi jellegű óvodák felügyelő-bizottságait, hogy a „Nyitravármegye” című hetilapra az 1913. évi szept. hó 1. napjától kezdődő hatállyal az iskolák (óvodák) költségvetésének (az 50 filléres beíratási díjakból, illetve a mulasztási bírságpénzekből előálló jövedelme) terhére évi 16 (tizenhat) koronával fizessenek elő s az egyes lappéldányokat a vonatkozó szabályok értelmében az intézet leltári tulajdona gyanánt kezeljék.

A hitfelekezeti, társulati, egyesületi, uradalmi és magánintézetek helyi hatóságaihoz s általában a tankerület minden egyes tagjához pedig azt a kérést intézem, hogy a „Nyitravármegye” című hetilap tanügyi mellékletét állandó figyelemmel kísérjék és annak tartalmát a saját részükről is gazdagítani szíveskedjenek.

Nyitra, 1913. július hó 24-én.

P. H.

Lőrinczy György s. k.
kir. tanfelügyelő.

A *Nyitravármegye* c. lap, melynek járatására a kir. tanfelügyelő az állami iskolák tanügyi hatóságait „*felhívja*”, a nem állami iskolák hatóságait pedig meginvitálja, politikai pártlap, a mely a vármegyében a munkapárt politikáját szolgálja és egyúttal a vármegye munkapárti embereinek a szócsöve.

Ezzel a lappal együtt tehát a pártpolitikai irányt, tartalmat és érdeket az állami

nyugalommal forgatják az ekevasat meg mások élete kockáját!

Éreztem, hogy nagy emberekkel van dolgom s szerencsétlennek tudtam magam, hogy közelükben nem lehetek, hogy színöröszinre nem láthatom a „királyok gyülekezetét”. Lábjuhogyan mentem az ajtóhoz s hallgatóztam, de hiába. A tanácskozás annyira diszkréten folyt, hogy percek multak el anélkül, hogy beszélgetést lehetett volna hallani, a leterített asztal még az írószer esetleges zaját is elnyelte. Egyszer aztán egyikük eltolta maga alól a széket s halkan megfordult az ajtózárbán a kules. A derék emberek óvatosságából még az ajtót is bezárták. Odaszaladtam az ablakhoz és Sampuszt láttam elvonulni alatta. Visszasiettem az ajtóhoz s gyermeki kíváncsiságból bepillantottam a kuleslyukon. A három férfi az asztalnál ült, háttal hozzám Józsi bácsi, tőle balra János úr, jobbra Leb-benes koma. Nem vettek észre s én jól szemügyre vehettem a társaságot.

A három férfi összebújt s János úr izgatott hangon kezdett magyarázni. János úr suttogására Leb-benes koma igenlőleg bólintgatott, Józsi bácsi pedig állandóan tagadólag

hogy ne írjon olyan nagy betűket, mintha cégtáblának akarná szánni az írását. Józsi pedig tüstént letette a tollat s többé nem látta a hivatala. De nem is kellett neki, szépen megélt a sajátjából. Meg is nősült s fia már túl volt a maturán, mikor ismeretségünk kezdődött. Józsi bácsi földkörüli utazásra küldte, mint maga mondta, azért, hogy többet tudjon, mint az apja. Epen akkortájt jött haza.

Leb-benes koma bankhivatalnok volt egy jönevű pénzintézetnél. Egyébként feltűnően szűkszavú, cinikus ember és sokszoros család-apa, akit szintén valami rokonság s némi kis üzleti összeköttetések fűztek a jólelkű, gyermektelen öreg házaspárhoz. Ezt a hármat már régebből ismertem. A negyedik közismert személyisége volt a sárosi sétatérnek: Sampusz, az ősjogász, aki mindig cilinderben járt, mindig csak pezsgőt ivott, ha a maga pénzén mulatott, egyebekben azonban nem különbözött a többi halandóktól. Minden gyermek ismerte őt ezen a néven, igazi nevét alig tudták. Híres volt arról, hogy mindig a legfeltűnőbb kalapú hölgyeknek udvarolt, a jégpályán ő szidta legtöbbet a szolgát s neki volt a sportegyletnél a legtöbb tagdíjhátaléka.

iskolák tanítóira rátukmálja, a nem állami iskolák tanítóinak pedig felkínálja a kir. tanfelügyelő. Előnyt szerez ezzel a pártpolitikának, a melynek az ügyét előmozdítja; előnyt szerezhet önmagának is, mert a jelenlegi kormány alatt, különösen a jelenlegi vármegyei vezetőség alatt a hivatalos buzgóságnak ilyen tényei nem szoktak elismerés nélkül maradni.

Ezt az előnyt azonban sem a pártpolitika, sem a tanfelügyelő személyének szempontjából jogosnak el nem ismerhetjük. A tanügy az ő összes tárgyi és személyi vonatkozásaival a pártpolitikán kívül álló terület. Egy tanhatóságnak sem áll jogában behúcolni erre a területre a pártpolitika tényezőit, minők a pártpolitikai lapok is. Már pedig Nyitra vármegye tanfelügyelője közhatalmi intézkedéssel, hivatalos minőségben kiadott rendelettel nyit utat erre a területre egy ilyen pártpolitikai tényezőnek, tehát közhatalmát egy olyan cél előmozdítására használja fel, a melyet ennek a hatalomnak fogalmi köre és egész jellege nyilvánvalóan kizár.

Sajnáljuk, de le kell szegeznünk azt a tényt, hogy erre az eljárásra a panamának fentebb adott meghatározása teljesen ráillik. Mi ezt panaminónak nevezzük, mert feltételezzük, hogy a tanfelügyelő rendelete azoknak a következményeknek a megfontolása nélkül látott napvilágot, melyek ezt a rendelkezést nyomon kísérik és az országos sajtóban is a jogos megütközés hangján tétettek szavá.

Megjegyezzük még, hogy Nyitramegye tanítóóságának van egy hivatalos tanügyi lapja a „Magyar Népoktatás”. Ez vagy jó és akkor maradjon meg továbbra is rendeltetése mellett; vagy nem jó és akkor javíttassanak meg a hibáit, de tartassék meg hivatalos lapnak, mert erre a célra csak kizárólagosan szakbeli érdeket szolgáló lap lehet alkalmas.

A cserkészmozgalom.

Irta: **dr. Allerám Gyula**
budapesti főgimn. tanár.

III.

A cserkész szolgálatkészsége nemesak egyes emberekkel szemben nyilvánul meg, hanem a közzel szemben is és pedig mindig önzetlenül, mert szolgálataiért nem szabad jutalmat elfogadnia. Néhány példával illusztráljuk, miként tették magukat cserkészek hasznosakká.

A stocholmi olimpiádon cserkészek tar-

rázta a fejét. A tanácskozás hosszú ideig tartott s én egy szót sem értettem belőle.

Sampusz visszajött s leült, szemben az ajtóval. Elvonultam, nehogy észrevegyenek, szégyeltem volna, ha megpirongatnak kíváncsiságomért

— Sampusz következik — szolt vártalanul és egész hangosan Józsi bácsi.

Feszült figyelemmel hallgatóztam s újra az ajtóhoz osontam. Néhány pillanatra esend lett, majd egyszerre mind a négy széket eltolták helyéről. Azt hittem, menni akarnak, nem állhattam meg tovább s újból benéztem a kuleslyukon. Sampusz körül álltak mindhárman s Lebbenes koma épen a kezéből rántott ki egy színes papíresomót.

— Mi volt a legalsó? — kérde János urat Lebbenes.

János úr felelt valamit, de a feleletet nem értettem. A koma felmutatott egyet a kezei között lévőkből s János úr helyeslőleg bólintott fejével.

Erre azután különös mozgolódás következett. Józsi bácsi hátat fordított a társaságnak s az ajtó felé közeledett, én pedig félreugrottam. Ottbenn aztán újból kinyílt az ajtó s valaki ismét csendes diszkrétóval távozott

tották fenn a rendet s az idegenek kalauzolásával igen nagy hálára kötelezték az olimpiád vezetőségét. A mostanában lefolyt Balkán-háboruban a görög cserkészek tábori szolgálata volt beosztva s a sebesültek szállításával és ápolásával a Vörös Kerésznek munkáját lényegesen megkönnyítették. Athénben pedig fontos parancsok kézbesítésében bizonyultak hasznukvehetőknak. A máltai eucharisztikus kongresszuson hasonlóképpen kitűnően beváltak.

A cserkész altruizmusa az emberszeretet mellett kiterjed az állatok szeretetére is. A cserkész állatbarát. Szükség és kényszerítő ok nélkül nem szabad állatot ölnie. Baden Powell felhívja kis katonáinak figyelmét arra, hogy a nemeslelkű embernek mennyivel több gyönyörűséget okoz a vérengzésnél az állatok életmódjának a szabadban való megfigyelése s azt ajánlja nekik, hogy inkább fotografáló géppel vegyék őket célba, mint gyilkoló szerszámokkal. S ha tudományos célból gyűjtenek állatokat, pl. bogarakat, lepkéket, kimélik meg ezeket a szintén érző lényeket a fölösleges kínoktól s ne szúrják fel őket gombostűkre, míg alkalmas szerrel gyorsan ki nem oltották életüket.

A góg megtörésére s egyúttal a tekintély tiszteletének fokozására van hivatva a feltétlen engedelmesség parancsa. A cserkész feljebbvalóinak, tehát szülőinek, tanárainak és munkaadóinak kérdés nélkül, nem immelámmal, hanem gyorsan, készségesen, szívesen engedelmeskedik. Az engedelmesség, a más akaratának való alárendelés azonban az alázat, az erősek erénye nélkül el sem képzelhető; a cserkész tehát alázatos is. Ideálja e tekintetben a japán tiszt, aki felkel helyéről és meghajtja magát, ha legénye behozza ételét.

Az engedelmisség gyakorlása és általában kötelességei teljesítése közben a jó cserkész *mindég vidám, jókedvű*. Baden Powell ezt határozottan megköveteli tőle, mert azt akarja, hogy minden követője optimista legyen. „Aki nem tud nevetni — mondja kézikönyvében — az nem is egészséges” és pedig nemesak testileg, de lelkileg sem. Nagyokat alkotni csak derült kedéllyel lehet. S ebben a felfogásban osztozik vele minden igazi pedagógus. Így Foerster Vilmos, a kiváló zürichi professzor is hangoztatja a vidámság fontosságát a lelki életben, midőn azt állítja, hogy „csak a királyi lelkek derültek, a rabszolga-lélek mogorva” (Lebensführung 33. lap.) Épen azért a vérbeli cserkészek sohasem szabad bosszankodnia,

még kevésbbé bosszúságában haragosan kifakadnia vagy épenséggel káromkodnia.

A káromkodás — fontos cserkészparancs — „nec nominetur in vobis”, hogy a Szentírás kifejezésével éljünk. Igen kellemetlen büntetésnek kell magát alávetnie a káromkodó cserkészek: egy pohár hideg vizet kap minden egyes esetben kabátja ujjába. Ne bosszankodjék tehát a cserkész — írja elő a vezérkönyv — hanem nevéssen és pedig mennél többet; nevéssen akkor is, ha baj vagy kellemetlenség éri. A vidámság mint nevelési principium, igen fontos, mert megbeesülhetetlen talizmánt ad útravalóul az életbe, olyat, mely eleve kizárja, hogy birtokosa a létért folytatott küzdelmeiben gyáván viselkedjék, a nehézségek előtt meghátráljon, vagy előlük épenséggel a halálba meneküljön. A vidámság az öngyilkosság legbiztosabb óvószere.

A cserkész jellemnevelésnek igen fontos, kiemelt pontja a *lelki tisztaság*. „A cserkész tiszta gondolatában, szavában és tettében”, így rendelkezik az ő tizparancsolatának szándékosan az utolsó helyre tett pontja. Büntető törvényeket csak létező bajok ellen hoznak. Ha tehát Baden Powell szükségesnek tartotta a lelki tisztaság követelményének nyomatékos hangsúlyozását, bizonyára nagy oka volt rá.

Azt, hogy az erkölcsi tisztaság mennyire létérdeke minden nemzetnek, fölösleges bizonyítanunk. Az erkölcselenség gyászos következményeinek számos történelmi példájára mutathatnánk rá mind a multban, mind a jelenben, de nem tesszük. Mindnyájan jól tudjuk, hogy egészséges nemzedék erkölcsi tisztaság nélkül el sem képzelhető s míg a petyhüdt, blazirt ifjúság, kiélt férfi nemzedék országok sírját ássa meg, addig a tiszta erkölcsök legyőzhetetlenné teszik a nemzeteket.

Ezzel a speciális cserkészneveléstan ismertetését be is fejezhetjük. A mondottak összefoglalásul és általános jellemzésül bátran mondhatjuk, hogy a *cserkészlet modern ifjúsági lovagintézmény*. Fölveki ügyis pontosan a középkori lovagoknak regulái alapján készülték, védőszentjük is azonos a lovagok pártfogójával szent Györggyel. S hogy minden félreértést eloszlassunk, illetőleg hogy semmit homályban ne hagyjunk, kiemeljük, hogy a cserkészlet gondosan ügyel rá, hogy minden fiú lelkiismeretesen végezze el vallási kötelességeit, hiszen lovagiasság vallás nélkül el nem képzelhető.

nyitott az egész társaság. Ujjhegyen jártak s Lebbenes koma átvezényelt engem a másik szobába. Ki akartam nyitni az ajtót, de a kules nem volt a zárban s kint egyre jobban dörömböltek. Vissza akartam sietni az utcai szobába, de zárva volt az ajtó. Kétségbeesésben zörögni kezdtem, mire Lebbenes koma beadta a kulesot s mutatóujját ajkára téve, figyelmeztetett, hogy hallgassak.

— Ki van itt? — kérde möhön Józsi bácsi felesége, Milka néni, aki Szücséktől jött át sógorával és háziasszonyommal.

— Itt senki — feleltem elszorult hangon.
— És a másik szobában? — szolt a néni s benyitott oda is.

Szívem hangosan vert az izgalomtól, szólni nem tudtam s Milka néni fenyegető arekifejezése nagy vihar előjeleit mutatta. Újabb meglepetés ért: a szobában senki sem volt, az ablakok tárva-nyitva. Az asszonyok gúnyos pillantást löveltek egymásra, azután visszament Szücsékhez az egész társaság. Ottkin csendes, néptelen volt az egész tájék, csak Sampusz alakja leselkedett egy távoli gázlámpa mellől s meglátva engem, hirtelen eltűnt az utca sarkán.

— Szegény Milka néni! — szolt másnap

a társaságból. Az ablakhoz siettem s vártam a távozót, de nem jött. Fáradtan hanyatlottam a székre svilágfájdalommal gondoltam azokra a boldogokra, akiket megkímélnek a lovagias élet izgalmai s szabadon járhatnak a kellemes nyári alkonyaton. Csendes bánatom közepette egy ismert areot láttam elsietni az ablak alatt: Sampusz volt. Üdvözöltem, de nem vett észre. Kabátja gallérjánál feltépve, féloldala végesvégig tele porral, piszokkal, törött cilinderét előkelő könnyedséggel tartotta kezében. Elhültem e különös látványra s mindjárt gondoltam, hogy valami előre nem látott szerencsétlenség érhetne. Már át akartam menni, hogy tudomásukra hozzam a szomorú hírt, midőn egy női hang tüneményes megjelenése a padlóhoz gyökerezettette lábamat s megálltam a szoba közepén.

— Janikám! — hangzott fel a bezárt udvari ajtónál Józsi bácsi feleségének jól ismert hangja s ugyanakkor próbálgatta valaki a kilinest is.

— Apus! Janikám! nyissátok ki az ajtót! Megyünk haza! Nyisd ki, fiaeskám! — ismétlődött behizelgő nyájassággal a kellemes hang.

Már kezemben volt az ajtókilinest, midőn felöltövel, bottal, kalappal felkészülten rám-

Ujdonságok.

Személyi hírek. Gróf *Batthyány* Vilmos dr. püspök úr, aki a múlt hét folyamán szerencsésen felépült súlyos betegségéből, egészségének teljes helyreállítása céljából folyó hó 16-án Lovranába utazott, ahol e hó végeig fog tartózkodni.

Czeizel Gábor c. püspök, nagyprepost Reichenhallból, dr. *Cserenyey* István theol. tanár berlini tanulmányútról visszaérkeztek Nyitrára.

Ünnepi isteniszteletek. Folyó hó 18-án, a király O. Felségének születésnapján és 20-án szent István királyunk ünnepén d.-e. 9 órakor a vári székesegyházban ünnepi nagy mise lesz, melyet az utóbb említett napon szent beszéd fog megelőzni.

Kinevezés. A pénzügyminiszter a pénzügybírók létszámából *Ziffermayer* Lőrincet Nyitrára, *Faragó* Sándort Puhóra a IX. fizetési osztályba pénzügybírói főbiztossá nevezte ki.

Az igazságügyminiszter *Orosz* Mihály ilavai kir. orsz. fegyintézeteti főfegyőrt a soproni kir. orsz. fegyintézethez őrpáncsnokká nevezte ki.

Aranymisés kanonok. *Lováky* Antal nagyszombati kanonok a múlt napokban tartotta aranymisét a sasvári kegyhelyen. A jubiléust ez alkalommal sokan keresték fel üdvözlő irataikkal s az első között volt *Csernoch* János dr. hercegprimás.

Az esztergomi főegyházmegyéből. Nagyszombat városa mint kegyúr a pozsony-gereneséri plébániára egyhangulag *Ochaba* Pál ottani h. plébánost, volt nyitraegyházmegei áldozópapot választotta.

Kath. sajtó gyűlés Nyitrán. A katolikus sajtó ügyét úgy Budapesten, mint az ország nevezetesebb városaiban lelkes hölgyek vették kezükbe, agítálnak, lelkesítenek, előfizeteket gyűjtenek, buzdító gyűléseket rendeznek a kath. sajtó érdekében. Egy kis, de lelkes csapat múlt vasárnap Nyitrán is előértekezletet tartott, melyen megbeszéltek a módokat, melyek figyelembe vételével Nyitrán is sajtó nagygyűlést fognak rendezni szeptember közepén, a szónoklatok megtartására budapesti celebritásokat kértek fel. A részletek kidolgozásán a bizottság most fáradozik. Egyelőre annyit közölhetünk, hogy a gyűlés szeptember 14-én lesz, ha valami komoly akadályok nem merülnek fel.

Távozó főnöknő. Az érsekújvári Flennger Mihály-féle kath. leányiskola igazgatónőjét és az intézet főnöknőjét *Fülöp* Mária Alexia nővért a rend nagytanácsa Köhalomra az ottani internátussal összekötött leányiskolába helyezte át hasonló minőségben.

Fülöp Mária Alexia közel 30 évet töltött Érsekújvárott mint az elemi, majd mint a kath.

házigazdám az ebédnél. — Bizony náluk sem fenéig tejfől. Jó ember az a Józsi, de mi haszna a jóságának, mikor már elvitte a ferbli a pátkai szőlőt! Aztán meg — micsoda emberekkel áll össze! És még az — Ejh, Sampusz nem karakter!

Itt megvetőleg legyintett a kezével s felesége intésére sietve másra terelte a beszédet. Soha többé nem beszélünk a dolgról, de én megfogadtam, hogy többé sohasem engedem át diszkrét tanácskozára a szobámat. Mert Józsi bácsi nagyon jó ember, de mi haszna a jóságának, mikor a ferbli már elvitte a pátkai szőlőt!

Sziporkák.

Tűzpróba.

- Még nem főztem a völegényemnek, de a verseimből már felolvastam neki.
- És mit mondott?
- Nagyon megdicsért.
- No, akkor főzhetsz is neki.

Merengés.

- No Miklós, ha meghalok, tudom nem kapsz több oly feleséget, a milyen én vagyok.
- De kérlek Mancsi, hát mondtam én valaha, hogy olyant kívánok?

polgári leányiskola igazgató-tanítónője. Főnökségének ideje alatt 1894-ben nyílt meg a Flennger Mihály-féle polgári leányiskola, melyet a fáradhatatlan főnöknő internátussal bővített ki. Az intézettel kapcsolatos kereskedelmi és szabázati két éves szaktanfolyam is az ő lankadatlan ügybuzgóságának emlékezetes eredménye. Tanítványai könnyes szemekkel vettek búcsút a távozó főnöknőtől, akiben egyik legnagyobb jótétjüket tisztelték. Érzelmeket *Olvedy* Jánosné úrnő tolmácsolta, akinek szeretetteljes szavaira *Fülöp* Mária Alexia nővér mélyen meghatva válaszolt s kitéjezést adott örömeinek és hálájának a Mindenható iránt azért a nagy kegyelemért, hogy sikerült neki Érsekújvárott olyan intézményeket létesíteni, amelyek a jövőre is biztosítják a város leánynevelésének érdekeit.

A Flennger-intézet főnöknőjévé *Pintér* M. Antónia nővér nevezetett ki, a ki már 13 éve működik az intézetben s a kinek kitünő tanítási és nevelési módszere az egész vidéken ismeretes.

Hymen. *Závodszy* Elemér trenesébáni tisztviselő folyó hó 9-én Nagyszombatban oltárhoz vezette *Sztraka* Gizella úrhölgyet, *Sztraka* József nagyszombati kath. elemi iskolai tanító leányát.

Bendessy György érsekújvári főgimn. tanár f. hó 14-én vezette oltárhoz Érsekújvárott a Szt. Ferencrendiek templomában *Dvihalj* Mariannét, *Dvihalj* József nyug. főgimn. tanár és neje *Bukovinszky* Paula leányát.

Nyittravármegye közigazgatási bizottsága

kedden tartotta augusztus havi ülését gyér látogatottság mellett. A szászországi Elster fürdőben nyaraló főispán-elnököt dr. *Gyürky* Géza alispán helyettesítette. Az előadók nagyjából szintén szabadságon vannak. A pénzügyigazgató *Medies* pénzügyigazgató helyettes, a tiszti főügyészt dr. *Ótvös* Aladár gyámügyész, a vezető kir. ügyészt dr. *Fischer* Ede kir. ügyész, a tanfelügyelőt *Argay* Bálint kir. segédtanfelügyelő helyettesítette. Az alispán bejelentette, hogy Nyittrazsambok-rét, Privigye és nyittrabányai vonalon a telefon építése legközelebb megkezdődik. Az ebelli földgáz feltárására tizennyolc vasuti koesi felszereléssel indult Egbellre. Az ebelli gázforrások nagyfontosságúak lesznek a vármegye gazdasági életében. — A közigazgatási bizottság felvi jelentése során kiterjeszkedik azokra a tarthatatlan állapotokra, melyek a kerületi munkásbiztosító pénztáraknál országsszerte észlelhetők és a kormánynál sürgeti a munkásbiztosítás reformját. — A pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség legújabb megvizsgálta a nyittrai, az érsekújvári és a nagy-tapolcsányi vármegyei kórházak ügykezelését és mindent rendben talált. — Dr. *Biringyer* Ferenc tiszti főorvos hosszabb jelentésben ismerteti a vármegye július havi közegészségügyi viszonyait. Jelentése során előadja, hogy a tifusz Nagytapolcsányban 12 megbetegedési eset után két hét előtt megszűnt. — A vágújhelyi körorvosi állás szabadságolás miatt hónapok óta áll üresedésben. Az egészségügyi bizottság pályázat kiírását tartja szükségesnek. Az ebelli körorvos székelyét Jókútra javasolják át helyezni. — A kir. tanfelügyelő jelentést tett az új állami iskolák építésének megakadályozásáról, amit a budapesti Winget építő vállalat fizetésképtelensége idézett elő. Az alispán a céggel megállapodásra jutott, úgy hogy a vármegye a még hátralevő munkát házilag fogja elvégeztetni. — *Gajdásy* Jenő gazd. felügyelő jelentése szerint a vármegye ezidei gabonatermése jó minőségűnek ígérkezik. A búzából holdankint 8, a rozsból 7, az árpából és zabból 9 métermázsa várható. A burgonya igen gazdag termést ígér; gyümölcs azonban kevés lesz, kivéve a szilvát és a késői almát, melyek bőseges termést adnak.

Uj választás a munkásbiztosítóban.

A nyittrai kerületi munkásbiztosító pénztár közgyűlési küldötteinek választását az All. Munkásbiztosító Hivatal megsemmisítette és új választást rendelt el. Elénk emlékezetben van még, hogy az április 27-én lefolyt választást az első közegetől az utolsóig szociáldemokraták vezették. A választási elnökség, a szavazatokat összeolvasó bizottság kénye-kedve szerint a szociáldemokraták javára dolgozott. A keresztény szocialistákat egyetlen bizalmiférfi *Jedlicska* Gyula képviselte a szavazó helyiségben. Bárki előtt világos, hogy a keresztény szocialistáknak lehetetlen volt bármily

visszaélést elkövetniök. Ha mégis győztek, ez csak túlnyomó többségüknek köszönhető. Maguk a demokraták is tudták, hogy a ker. szocialisták ellen semmi oly vád nem emelhető, mely miatt a választás megsemmisítették. S mégis vizsgálatot kértek. Ennek megejtésénél saját visszaéléseikről tanuskodtak sorban, szemérmetlenül, hogy megsemmisítési indokokat szolgáltatassanak az All. Munkásbiztosító Hivatalnak. Meitner Béla, Steiner Adolf, Steiner Dániel, Hunwald Mór azt vallottak, hogy ők 3-5 izben szavaztak. Mások arról tanuskodtak, hogy 149 szavazóból 23 illetéktelenül, 99-ből 33 hamis igazolvánnyal szavazott. Szlanics alelnök azt vallja, hogy az igazolványok kiállítását körül hanyagul jártak el. A szavazat olvasó bizottság azt állította, hogy az igazolványok egyike sem birt törvényes kellekkel. Mindezt megerősítik a jegyzőkönyvvel, de nem az eredetivel, melyet eldobtak, hanem egy másikkal, melyet több nappal a választás után csináltak. Megtoldják a vádat azzal, hogy *Fischer* Sándor megválasztott alkalmazott nem létező egyén, mert neve sajtóhiba folytán *Fischer*nek van szedve a listán, továbbá hogy *Skarupka* megválasztott nem magyar állampolgár pedig 3 év előtt ők is megválasztották s végig benn volt a küldöttek között, végül az szerepel mint felhozott megsemmisítési indok, hogy *Sovanyecz* János ker. szoc.-párti nem vett részt a bizottság működésében. Az All. M. H. ahelyett, hogy az önmagukról valló demokratákat szigorú felelősségre vonta volna visszaéléseikért, melyek nélkül a ker. szocialisták győzelme még fényesebb lett volna, egyszerűen arra az álláspontra helyezkedett, hogy akármely párt követet el törvénytelenégeket, a választás érvénytelen. Így a demokraták célt értek s a ker. szocialisták új zaklatásnak, erőszakoskodásnak lesznek kitéve. A ker. szocialistákat azonban ez sem csüggeszti el. Most még nagyobb erővel szállnak síkra az igazságért és a szociáldemokraták terve, hogy a pénztár a párt fejőstehene legyen s a tisztikart facér emberekkel váltsák fel, nem fog sikerülni.

Angol orvos Pöstyén fürdőjén.

Professor *Sir Thomas Oliver*, az angol kormány munkás-egészségügyi tanácsadója, hivatalos kiküldetésben Pöstyénbe érkezett. A nagyhirű tudós Pöstyén forrásait és szociális berendezéseit, elsősorban a 300 ágyra berendezett Pöstyéni munkáskórházat tanulmányozta. *Sir Oliver* specialista az Angliában igen elterjedt fémmelegzések gyógyításában, mely téren Pöstyénnek nagy jövőt jósol. Pöstyénből sorra felkereste a környékbeli iparvállalatokat egészségügyi berendezéseik megtekintése céljából. A tudós professzort a nagy magyar barát publicista, *W. H. Shrubsole*, tette figyelmessé Pöstyénre, ahová őt el is kísérte.

Iskolai értesítők. V. A nyittrai róm. kath. polgári és felsőbb leányiskola értesítője az 1912-13. tanévről. Közli *Német* István igazgató.

A keresztény vallásszabadság kivívásának 1600-ik évfordulójának alkalmából, Nagy Konstantin császár olvasunk lelkes sorokat az Ertesítő bevezető részében. — A tantestület 12 tagot számlált, a beiratkozott tanulók száma volt 197. A tanulók előmenetele kielégítő.

A jövő iskolai évben a felsőbb leányiskola véglegesen megszűnik s mind a négy osztályban a polgári leányiskolák tanterve lép életbe. A továbbképző tanfolyam azonban, melynek a múlt évben 7 hallgatója volt, a jövő tanévben is megnyílik.

VI. A nyittrai államilag és községileg segélyezett Szántó-féle nyilvános polgári fiú- és leányiskola XXX-ik Ertesítője. Közli: *Szántó* Jakab igazgató. — Az Ertesítő elején *Szántó* Hugó adatokat szolgáltat egy polgáriiskolai fizikai példatárhoz. A tantestület tagjainak száma 12, a tanulóké 159, vallás szerint kath. 106, izraelita 53; a leányiskolában 126, kath. 41, izraelita 84, evang. 1.

VII. A nyittravárosi róm. kath. elemi fiú- és leányiskolák Ertesítője. Közli *Bieliczky* Elek igazgatótanító. — Az iskolai év történetét felölelő ismertetés meleg elismeréssel teljes sorokat szentel a múlt tanév végével nyugalmomba vonult *Jakubovich* Sándor igazgató tanítónak.

Az intézet Nyitramegye legnépesebb elemi iskolája 12 tanerővel és 572 tanulóval a fiú-ugyanannyi tanerővel és 694 tanulóval az óvóban és a leányiskolában.

VIII. A nyittrai aut. orth. izraelita hitközségi népiskola Ertesítőjét *Erdélyi* Lipót igaz-

gató teszi közzé. A tanítótestületnek 9 tagja, az iskolának 414 tanulója volt. Az orthodox hitközség nagy áldozatokkal tartja fenn iskoláját, a mi teljes elismerést érdemel.

IX. A nyitrai államilag segélyezett közösi iparos és kereskedő iskolánál a lefolyt tanévben változás történt az igazgatói állásban. *Bieliczky Elek* helyét, a ki 20 évig vezette az iskolát *Duday Arpad* el. isk. tanító foglalta el. A tanítást a helybeli elemi kath. és izr. iskola tanítói látták el. Az iparos iskolába beiratkozott 401, a kereskedőibe 68 tanonc. Amott a tanoncok túlnyomó száma katolikus (364), emitt izraelita (50). Az iparostanoncok száma a mult iskolai évhez képest 16-al apadt, a mi a kisiparban is mutatkozó pangásnak a következménye.

A nyitrai szabómesterek okvetetlenkedése. Vettük a következő sorokat: Az április havában lefolyt szabósztájk óta a mesterek és munkásaik között folytonosan békétlen viszony áll fenn. A barátságos meg egyezés, a mindkét oldalról elfogadott árszabály, a mesterek folytonos támadásának van azóta kitéve, ami ma már valóságos terrorrá változott. A mester urak sehogy sem tudják szívelni a munkásaiknak nehéz küzdelemmel kivívott győzelmét; elismerni azon jogukat, hogy ők is élni akarnak; s nem tudnak bele nyugodni abba, hogy duzzadó erszényük — különösen egyeseké, akik hozzá még alig könyvtanak a szabósághoz — igazságos elosztás következtében a munkások javára kissé lapulni kezd. S mit tesznek ők, a mester urak, a kik a munkások árszabályát 3 évre elfogadták, becsületes nevükkel aláírták?

3 hónapot — dehogyan is 3 évet — várnak s ma már ők készítenek olyan árszabályt, mely még a sztájk előtti óráknál is alacsonyabb munkabérekkel ajánlanak! És hogy akarnak célt érni? Egyenként támadják meg a munkásokat, mert félnek az összességétől, s aláírásra kapacitálják a védteletnek. Reméljük azonban, hogy kevés gyáva emberre akadnak annál is kevésbbé, mivel a munkások a közös műhely fölállításával segíthetnek magukon. Hát ez egyáltalában nem okos, nem szociális, nem urakhoz illő módja egy három évre megkötött kétoldalú szerződés megszüntetésének.

Keresztény szociálisták.

Humanizmus. Szép tanujelét adták a minap emberbaráti szeretetüknek a szakolcai iparosok f. hó 10-én népmulatságot rendeztek a szállászeleti szövetkezet helyiségeiben *Hokina János* nevű társuk családjának felsegítésére. A családfő hónapok óta betegen fekszik s héttagú családjával sokat nélkülöz. A jótékony mulatság, melyen az intelligencia is szép számmal volt képviselve, kielégítő anyagi eredménnyel végződött.

Felülfizetések. A nyitrai önkéntes tűzoltó testületnek f. hó 3-án rendezett nyári mulatsága alkalmából felülfizettek: *Bogner Józsefné* 50 fill., *Gresner János* 1 kor., *Dobos Jenő* 1 k., *Herverth Antal* 3 k., *Novotny Vilmos* 10 k., *Verő Ferenc* 10 k., *Fiala Jenő* 50 fill., *Gisser Sándor* 50 f., *N. N.* 1 k., *Fiala Oszkár* 50 fill., *Zweig Jenő* 1 kor., *Hromi Antal* 2 k., *N. N.* 1 k., *Jaczkó Gyula* 6 k., *Mayer Károly* 2 k., *Jónás Ottó* 2 k., *Szilágyi Emil* 1 k., *Havasy József* 6 k., *Gresner Ede* 4 k., *Altmann Béla* 2 k., *Kravarik József* 2 k., *Braun Vilmos* 5 k., *Vagyon Moskó* 10 k., *Dr. Thuróczy Tibor* 12 k., *Verő Zsiga* 3 k., *Békei Fülöp* 1 k., *Turányi Jánosné* 1 k., *N. N.* 3 k., *Fischhof Gyula* 3 k., *Goldstein Henrik* 2 k., *Goldberger N.* 1 k., *Dr. Kovács Gyula* 2 k., *Dr. Egressy Sándor* 1 k., *Durdy József* 1 k., *N. N.* 2 k., *Rauscher Ernő* 12 k., *Horn Mór* 3 k., *Kutvasszer István* 5 k., *Gyuresánszky Demeter* 5 k., *Holló István* 1 k., *Krausz V.*

és társa 10 k., *Simonffy Gyula* 2 k., *Sümegh János* 3 k., *Halasi Lipót dr.* 4 k., *Siky József* 10 k., *Grósz Hugó* 10 k., *Eiszer Sándor* 10 k., *Afgan Hamdija Zágráb* 5 k., *Ronchetti Oszkár* 10 k., *Gyulai Mihály* 9 k., *Mészáros Ferenc* 2 k.

Országos Lawn-tennis-verseny Pöstyén fürdőn. Több mint 30 résztvevő 92 számmal nevezett a vasárnapon kezdő lött pöstyéni versenyen, mely ilyenformán a preliminált 3 napi időtartam alatt nem volt befejezhető s csak szerdán ért véget. A verseny a fürdőközönség óriási érdeklődése közepette folyt le, ami nem is esoda, mivel számtalan érdekes mérkőzés került elintézésre.

A verseny rendezését *Schmid Ödön*, a Melsz ügyvezető alelnöke, a nála megszokott kifogástalan precizitással látta el. A pompás díjak legnagyobb részét Pöstyén fürdő tulajdonosa, gróf *Erdődy Imre* és neje adományozták, akik állandóan feszült érdeklődéssel kísérték a verseny menetét. Ugyancsak ott láttuk a versenyteréren állandóan Nagy Ferenc volt álmaitkár, titkos tanácsost is, kinek leányai aktív részt vettek a mérkőzéseken, továbbá *Rudnyánszky György* orsz. képviselőt, *Lermontoff* orosz államtanácsost, báró *Pieret-Bihain Jenőt*, *Oberndorff gróznót* és számos más előkelő fürdővendéget. A minden tekintetben sikerült meetinget a pöstyéni fürdővendégek háziversenye követte, mely 4 napra van tervezve. Ennek díjait a fürdőigazgatóság ajánlotta fel.

A katolikus intézmények cimtárának eddig megjelent 1—15 számát az Országos Katolikus Szövetség mint kefelenyomatot a pótlások és kiegészítések eszközésére az egyes egyházmegyék esperesi, illetve plébániai hivatalainak szétküldötte. Miután a helyesbítt füzeteknek csak egy része érkezett vissza, tisztelettel kéri a szövetség a főtiszteendő esperesi, illetőleg plébános urakat, hogy a javításra szorult és már kiegészített füzeteket lehető sürgősen az Országos Katolikus Szövetség (IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső I. S.) visszaszámaztatni sziveskedjenek.

Baleset. Mikus Mihályné pöstyéni cipész neje f. hó 11-én korán reggel a padlásra menet a legfelső lépcsőfokon elvesztette eszméletét, leesett, s agyrázkódást szenvedett.

Pöstyén fürdőből. *Draskovics Vrba* Paulina grófnő Pozsonypüspökiről 100 koronát küldött *Erdődy Irma* grófnő címére, mint egy volt pöstyéni fürdővendégnek az adományát az árvízkarosultak javára. A küldött összeggel a pöstyéni fürdőző közönség 5844/30 koronát juttatott az árvízkarosultaknak. — Az augusztus hó 3-án rendezett Aranyeső ünnep, melynek tiszta jövedelme a pöstyéni polgári iskola javára fordítottat 1491/98 kor. bevételt eredményezett, mellyel szemben 1223/72 korona kiadás merült fel. A tiszta jövedelem tehát 268/26 korona, melyet a Royal-szálloda 300 koronára egészített ki. — A fürdőhelyet aug. 11-ig 12400 vendég kereste fel.

A vendégforgalmat, illetőleg jellemző, hogy míg a legtöbb fürdőhelyen, úgy a belföldieken, mint a külföldieken, igen erősen megérezni a háborús esztendő és a nyomott pénzügyi viszonyok visszahatását és a vendéglétszám aránytalanul nagy megesappanását, addig Pöstyénben ezidén is öröndetes fejlődés észlelhető. A vendéglétszám alig mutat különbséget a tavalyi évhez képest s ami esekély differencia észlelhető azt az átutazó vendégek kontingense adja. Második és harmadik osztályú vendég is valamivel kevesebb van mint tavaly, azonban az egyensúlyt itt viszont az első osztályú vendégek állítják helyre, akiknek száma ezidén jóval túlhaladja a tavalyit. Az arányt a befolyt fürdődíjak összege tünteti fel leginkább, mely a tavalyihoz képest lényeg-

ges emelkedést mutat. Pöstyén-fürdő tehát ezidén is, jóllehet hogy vendégeinek balkáni kontingense — amely pedig úgy magasban, mint quantitasban igen tekintélyes anyagot képvisel — teljesen elmaradt, nemesak hogy visszaesést nem mutat, hanem tovább halad a kijelölt ösvényen, a fejlődés útján.

A filharmonikus zenekar tagjai vasárnap ünnepélyt rendeztek, mely fényesen sikerült. A nagy számban megjelent fürdővendégek feszült érdeklődéssel kísérték a zenészek felvonulását, neveltető mutatóványait és zenés mókáit. A pezsgő jókedv az esti konfetti esztánál érte el tetőpontját, a mely mulatságban széles jókedvvel vett részt a közönség.

Lobkovitz Béla tanár, a pöstyéni zenekar jeles tehetségű tagja, f. hó 13-án rendezte hangversenyét a Royal-szálló nagytermében. Sorra került: 1. Schubert: Sonatina; 2. Chopin: Nocturne; 3. Sinding: Frühlingsrauschen; 4. Kaecsh: Rákóczy megtérése; 5. Bruch: Kol Nidreh; 6. Paganini: Boszorkánytánc.

Kápolna megáldás. Ersekujvárott a Sugár-úton a hívek áldozatkészségéből szép kápolna épült Szt. Antal tiszteletére. A kápolnát, melynek létesítésével az ersekujvári hívek régi óhaja teljesült, f. hó 12-én áldotta meg ünnepi keretek között dr. *Machovich Gyula* prelatus esztergomi kanonok. A város hitéletének ezen szép emlékeje körül főképp dr. *Turchányi Lászlóné* úrnő fejtett ki nagy buzgóságot, a kit lapunk olvasóközönsége *Antal Margit* név alatt ismer szellemes tárcacikkeiből. A buzgó úrnő fáradhatatlanul agítált: buzditott, gyűjtött, könyveket irt, kért és imádkozott, hogy sikerre vihesse a szent ügyet. A szép, tornyos kápolna im már áll, hirdeti építőinek áldozatkészségét s kiárasztja megszentelt falai közül az isteni kegyelmek áldását.

Football-mérkőzés. A Nagytapolcsányi Sportkör e hó 10-én vendégül látta a mostanában megalakult Galgóczi Közművelődési Társaskör football-esapatát, melyet szép időben és elegáns közönség jelenlétében 9:1 arányban győzött le. A nagytapolcsányiak hír szerint erőteljes összjátékuknak köszönhetik a győzelmet, míg a galgóczi csapatban az ifju játékosok hamar összeroppantak. A nagytapolcsányiak legjobb embere *Bogyay* balfedezet, *Molnár* centeresatár, *Zathureczky* balösszekötő, *Löwbeez* jobbszélő és *Mach*, a balhátvéd volt. A galgócziak közül kint *Felezán* kapus, *Weinstein* balszélő és *Fuchs*, a ballösszekötő.

Fizetéseképtelenség. A holicai *Gayduschek* Miksa-féle gabonakereskedő-cég a napokban fizetéseképtelen lett. A hitelezők feljelentésére a nyitrai kir. ügyészség a szakolcazi járásbíróhoz bízta meg a vizsgálattal, melyet *Hamar Gyula* dr. táblabíró vezet. Most folynak a tanukihallgatások s a bírósághoz eddig beérkezett jelentések szerint a hitelezők összes követelése meghaladja a 100,000 koronát, melyre hír szerint alig van valami fedezet. Hogy az összes tartozás mennyi, ez egyelőre bizonytalan. mert a bírósághoz nap-nap után érkeznek újabb bejelentések. A bukásnál igen sok hazai és külföldi cég van érdekelve s magánosok is.

Uri család két, jó családból való gimnáziumi tanulót teljes ellátásra elfogad.

Betörés egy templomba. F. hó 11-ére virradó éjjel betörők jártak a bellai templomban, melyet álkules segélyével nyitottak ki. A tettesek magukra csukta a templomajtót, feltörték az ott levő perzselyt, melyben csak 16 fillért találtak, mert a perzsely néhány nappal azelőtt kiürítettet. A templomi ruhákat széjjel hányták, de azokból semmit sem vittek el. Eríntetlenül hagyták a három kelyhet, a szentségházban levő monstranciát és áldoztató kelyhet. A betörőket a esendőrség nyomozza.

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagyár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló.

Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: Kramer Adolf és Fiai tetőfedőpala gyárosok Nyitra.

83. 16-52.

Többszörösélelmentés. Blay Gusztáv érsekújvári adóhivatali gyakornok vasárnap délután négy hölgy társaságában a Nyitra folyón esónakázott. Egy órai esónakút után az egyik hölgy egyensúlyt veszve kiesett a esónakból, a mire az összes bennülők nagy sikoltozás közepette a vízbe fordultak. Csak Blay tudott úszni s nagy erőfeszítés árán mind a négy hölgyet partra segítette. A legutolsó hölgy megmentése alkalmával Blay a fáradságtól megtörve összeesett és csak orvosi segítség után nyerte vissza eszméletét.

Jegyzők és tanítók fiainak felvétele. A szakoleai Johanneum internátusba az e hó 9-én tartott közgyűlés határozata szerint Nyitra vármegyei tanítók fiai évi 400, a szakoleai járás jegyzőinek fiai évi 500 korona tartásdíjért vehetők fel. Jelentkezni augusztus 20-ig kell. A felvett növendékek szeptember 4-én tartoznak jelentkezni. — A gimnáziumi építkezés befejeződött. Az épületet a felügyelettel megbízott Bodor Armin kir. főmérnök e hó 8-án adta át a főgimnázium igazgatójának. Az igazgató a múlt héten Szegeden járt, hogy internátusainak berendezését tanulmányozza.

Aranyóra a járdán. Hlavina Ferenc 5 éves nyitrai fiú a minap a Hungária-szálló előtt egy női aranyórát talált a járdán, a melyet letétbe helyezett a rendőrségen. Később a jogos tulajdonos is jelentkezett, a kinek a rendőrség az aranyórát kiadta.

Körözött soffőr. A múlt hónapban történt, hogy Kiss László nyiregyházi illetőségű soffőr vigyázatlanságból elgázolt egy földmives embert Nyitramegyében. A hatóság az autó számát feljegyezte és ennek alapján a soffőrt gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt vád alá helyezte. Kiss azonban időközben ismeretlen helyre költözött, így a nyitrai kir. törvényszék elrendelte köröztetését.

Utazás egy panama-kalap körül. F. Zs. bankhivatalnok nemrégiben egy remek panama-kalapot vásárolt az egyik helybeli kalaposüzletben. A rossz időjárás miatt a kalap alig volt egynéhányszor a fején, midőn e hó 8-án érthetetlen módon nyoma veszett. A panama azonban másnapra megkerült. Sz. Lajos plakátragasztó fején díszelgett. A kalap egy trafikban a pulton volt letéve, midőn a plakátragasztó újságot vásárolt. Sz. illetendő ember, kalaplevéve ment a trafikba és borközi állapotban zsebredugott kalapja helyett távozásakor a panamát tette fejére. A finom kalap természetesen nem állt összhangban Sz. viseltes ruhájával, a mi nagy derűtséget keltett a járókelő közönségben. A panamát rendőri közbenjárásra Sz. átszolgáltatta jogos tulajdonosának.

Vigyázatlan kerékpáros. Szita József nyitrai kereskedőtanonc e hó 10-én délután a szigeti uton kerékpározott. A szigeti út különösen ünnepnap igen forgalmas, így a fiú rossz terepet választott a biciklizéshez, a mi kitűnik abból is, hogy kerékpárjával elütött egy hivatalnokot és egy eselődleányt.

Szállítás honvéd csapatok részére. A m. kir. pozsonyi IV. honvéd kerületbeli csapatok lőtáp- és tüzelőanyag szükséglete szállításának kizárólag írásbeli ajánlatok útján való biztosítása céljából az alább felsorolt napokon és állomásokon mindenkor délelőtt 10 órakor nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni és pedig: Folyó évi aug. hó 25-én Nyitrán a 14. honvéd pótzászlóaljkeret, aug. 27-én Trenesénben a 15. honvéd pótzászlóaljkeret, szept. 11-én Érsekújváron a 7/2 honvéd huszárosztály gazdasági hivatalának irodájában. A szállítási feltételek füzetnek nyomtatvány példánya a kerület hadbiztonságától armegtérítés nélkül kérhető.

BUTOROK

legolcsóbban óriási választékban csak:

Háló-, ebédlő-, uriszoba és vendégszoba mindennemű styl- és minőségben van raktáron. Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, kőris-, cseresznye-, dió-, tölgy- és szilfából művésziesen kiállított, divatos

leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig kaphatók. — Saját, jól berendezett kárpitos- és díszítési munkák izlésesen előállíthatnak.

BUTORAIM

57. 21-40.

Vajda J. megnagyobbított butorraktárában kaphatók, Nyitra, Pár-utca 22. szám alatt.

Betörés. E hó 11-én reggel valaki belopódzott Goldmann Miksa nyitrai kárpitos műhelyébe és onnan egy vég divánplüsst és mintegy 30 méter selyemzsinórt ellopott. A rendőrség megindította a lopás ügyében a nyomozást, de az eljárás eredménytelen maradt.

Uj marharakodó állomás. A földmívelésügyi miniszter a Nyitramegyében fekvő Szilád-Alsóözle vasúti állomást a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg marharakodó állomásul engedélyezte.

Közgazdaság.

Szarvasmarha-díjazás. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi kormány támogatásával, a szarvasmarha állomány minőségének javítása céljából *Tardoskedden* 1913. évi augusztus hó 17-én, *Tökésújfalun* pedig aug. hó 19-én délelőtt 10 órakor szarvasmarha-díjazást rendez, mely alkalommal nagy számú állami és magándíj lesz a kistenyésztők közt szétosztva. A díjakra pályázhatnak az érsekújvári illetőleg nyitrai szarvasmarha-állomások tulajdonosai, mely legalább egy év óta tulajdonukat képezi. Ezen körülmény az illetékes községi előjáróság által igazolandó. A bírálatot a járás gazdaközönsége a m. kir. gazdasági felügyelő közbenjöttével teljesíti. Csakis azon állatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kitűzött napon, a fentebb jelzett község előjárósága által kijelölt helyen délelőtt 10 órakor elővezettetnek. Nagyobb tenyésztők a kiállított állatokért díszoklevélre tarthatnak számot. A díjak nyugta ellenében azonnal a helyszínén kifizettetnek.

A *Trenesén vármegyei gazdasági egyesület* folyó évi szeptember hó 3-án *Várnán* szarvasmarhadíjazást, szeptember hó 4-én *Zsolnán* lódíjazást és szeptember hó 22-én *Vágbesztercén* szarvasmarhadíjazást rendez. A díjazások kezdete délelőtti 9 óra. A díjazásokon résztvehetnek az egész vármegye kisbirtokosai oly állatokkal és ezek ivadékaival, melyeket az egylet útján szereztek, vagy melyek legalább egy év óta tulajdonukat képezik. Nagyobb tenyésztők által kiállított állatok arany, ezüst vagy bronz díszoklevéllel és tenyészbírák tulajdonosai pásztordíjjal jutalmaztatnak. — A díjak nyugta ellenében nyomban átadatnak.

Csarnok.

Nemzeti ideálunk.

Gondolatok Szt. István király ünnepére.

Ideálok után kapkod a világ. Ideált keres az ész, ideálért dobog a szív. Az ideál az értelemnek és érzelmeknek, a törekvésnek és vágyaknak az eredője. Létező vagy képzelti, szubjektív vagy abszolút. Ruhája azonban mindig a szépségnek, a jónak és igaznak szálaiból van összeszöve. A szubjektív ideálnak a szálaí igen gyakran csak látszólag ilyennek.

Ideálok nélkül nem létezhetik a világ. Tudta ezt nagyon jól az Isteni Mester is, azért a kereszténység örök ideáljával önönmagát jelölte ki. S a Mester számtalan követőre talált.

A katolikus egyház minden egyes szentje idál, követendő példakép. Mind megannyi ékes drága kő Krisztus arájának koronájában. Színük legkülönbözőbb, a gyakorlott erények minősége szerint. Vannak rózsás, lilomos, ibolyás ideálok, — a vértanúság, a lelki tisztaság és alázatosság erénye szerint. Válogathatunk

tehát bennük, s kell is válogatnunk. Hiszen ők is hozzánk hasonló emberek voltak. Nagyokká, ragyogókká, ideálokká a kegyelem erejével megacélozott akarat tette őket.

Ideálja van minden embernek, minden nemzetnek. Az már a lelki műveltség kisebb vagy nagyobb fokától függ, hogy ki miben találja fel ideálját. A lelki életben minden embernek legközelebb eső ideálja a tulajdon védőszentje.

A magyar nemzet számtalan ideálja közül jelenleg csak egyet említünk, ki minden ideálok között méltán nevezhető legelsőnek és legnagyobbak. És ez szent István, a legelső és legnagyobb koronás magyar király. Ideál ő mint király, ideál mint szent és ideál mint hős.

Ideál mint király. Népének valóságos atyja. Keresi az utat, módot, hogy nemzetét mennél boldogabbá tehesse. Nagy eszmék, nagy gondolatok feszítik értelmét. Biztosítani a nemzet örök fennmaradását. Ez az a nagy kincs, melyet nemzetének örökre akar hagyni. Védő karokat keres tehát, melyek soha el nem porladnak, soha meg nem gyöngülnek. S ez a kar a kereszténység karja. De anyára is van szükség, aki a gyöngye csecsemőt ringatja, palástjával betakarja, felnőt korában is védelmezi. S ez az édes anya a boldogságos Szűz, a magyar nemzet nagy Patronája. — Böles törvényeket alkot, igazságot szolgáltat, kulturát hinteget. Ő veti meg alappját a magyar alkotmánynak, melynek szimbóluma a kereszténység atyjától elismerésképpen nyert szent korona.

Ideál mint szent. Korának megtestesített férfia. A XI-ik század, melynek idejében Szent István a trónon ült, a bűnbánatnak volt a korszaka. Ekkor várták a világ végét. Az önsanyargatás szelleme lengett végig az egész kereszténységen. Felhatott a trónokig. Szent István tehát koronájában Krisztus tövis koronáját, kormányalájában a világ üdvösségét megszerző keresztet szemlélte. Le is tette gyarkorta királyi bitorát, hogy felvegye a bűnbánat köntösét s bőtőljön, alamizsnálkodjék és imádkozzék. Trónjának ezek voltak a fő erősségei... Nem is csupán szent, de valóságos apostoli lélek Ő, a XI-ik század egyik apostola. Nem elégszik meg, hogy csak maga legyen hívő, maga legyen erényes, — ilyené akarja tenni nemzetét, ilyené mindenkít. Az apostoli lélek az üdvösség kapuját nyitogatja mások számára is.

Ideál mint hős. Nem annyira a fegyverek diadaláról van itt szó, noha azokról is lehetne. A keresztény etika azt tartja legnagyobb hősnak, a ki önönmagát győzi le. Szóval, a ki úri lélek, mert tud paranesolni önönmagának, s míg egyrészt távol tartja magától a világ hiúságait, békókba veri önön rossz szenvedélyeit is. Akinek vállán van az élet keresztje s megy a Mester után... S Szent István ilyen lélek volt. Nagy dicsőségében is alázatos és egyszerű, nagy hatalmának birtokában kegyes és megboesájtó. Hiszen keblére öleli halálos ellenségét is.

Az ideál arra való, hogy őt kövessük, érte lelkesüljünk. Ha szent István a mi nemzeti ideálunk, kell, hogy kövesse őt nemzete. Nem elég tehát a csupán udvarias, szokásos nemzeti

ünneplés. Annak az ünneplésnek lelkesnek és tartalmasnak kell lennie.

Követni kell az ideált. Hiszen hangosan kiáltoz felénk a kilencszáz éves multból, csak értsük meg szavát. Igen, de mikor a mi halásunk olyannyira megnehezült, értelmünk pedig elhomályosodott. Kesergünk a jelen sivárságán s erő, gazdagság, nagyság után vágyunk. Ennek a kulesát ő adja kezünkbe. Ne vessük meg tanácsát.

Vigyétek be a jelenbe a multak hitét, az erkölcsök erejét, a jellem tisztaságát, zugja felénk a nemzeti ideál, és nagyok, hatalmasak lesztek. Tudjátok, hogy ezekkel vetettük meg e honnak fundamentumát s ez tartotta fen ezerévig. Ha újabb ezredévet akartok, csak ezek árán szerezhettek meg...

Ez tehát a nemzeti ideál tanácsa, zárjuk mélyen szívünkbe, vigyük át az életbe, akkor ünnepeltük őt meg méltóképen!

Érsekujvár.

*Özv. Kertessy Palkovich Imréné,
Gaal Gabriella.*

Telefon.

R. E. 1913. ápr. 1-ig.

Gyakornok,

avagy **irnok**, az ürményi körjegyzőségénél (Nyitra m.) szeptember hó 1-étől alkalmazást nyer. Javadalma: 800 korona évi fizetés és ágy-neműn kívül egy butorozott szobából álló lakás. — A pályázni óhajtok okmányait :: az alulírotthoz küldjék. ::

Rényi László, körjegyző.

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerenésém becses tudomására hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szíves pártfogását kéri

Spanyár A.

120 3-0 Telegdy-utca 4. szám alatt.

Zoboron

Mártonvölgy dűlőben közvetlen Kállay ügyvéd szomszédságában

78. sz. szőlőtelek

megfelelő lakó épületekkel és kis sétakerttel, szabadkézből

eladó!

Bővebb felvilágosítást NYITRÁN, Rév-utca 5. szám alatt Ruscsák Győző egyedüli megbízottnál.

121 3-0

Legújabb divatú hajpótlékok, vendég-hajak, hajfonatok, hajbetétek, fűrt-chignonok és transformációk készülnek s kész állapotban is a legolcsóbban kaphatók 107. 8-10.

GOMBÁRIK ISTVÁN
FODRÁSZ-ÜZLETÉBEN NYITRÁN,
TÓTH VILMOS-UTCA 29. SZÁM.
Egy fiu tanuló felvétetik.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy **Gosztonyi Gyula** lukamajori és berenesi gazdagságában folyó évi október hó 1-től 1914. évi szeptember 30-ig termelendő tej, minthogy az ezt megvett **Schwarcz Lipótné** és társaság betéti társaság kijelentette, hogy azt átvenni nem fogja, az irodámban bármikor megtekinthető részletes feltételek mellett **1913. évi augusztus hó 26-án** délelőtti 10 órakor közjegyzői irodámban **Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 25. sz. a.** közbenjöttem mellett eladatni fog.

Nyitrán, 1913. évi augusztus 14-én.

Crausz Ödön,

dr. Pongrácz Géza nyitrai kir. közjegyző részére a pozsonyi kir. közjegyzői kamara 230/912. számú rendelvényével kirendelt helyettes.

127 1-1

Tanulónak felvétetik

Kubányi István drogériájában

egy, lehetőleg 4 középosztályt végzett, jó házból való ifjú tanuló felvétetik.

114 7-0

Tanulónak felvétetik

Négy középiskolát végzett keresztény fiút gyakornoknak felvesz

96 8-0

Huszár István
könyvkereskedése Nyitra.

Megérkeztek:

világos Raffia, angol Kékkő

Friss ásvány vizek Friss ementáli sajt
Friss gyógyvizek Kerti és virágmagvak
Friss szalámi Friss salátaolaj
Friss teavaj Friss uborka fűszeres
Friss lipitói juhturó Friss borecet izletes

Magy. kir. központi mintapince borai:

1 üveg tokaji asszú	K 5.-
1 „ tokaji asszú	4.-
1 „ tokaji asszú	2.-
1 „ Görög asszú	2.40
1 „ Kulacs bor	1.80
1 „ egri vörös	2.40
1 „ Ménési vörös	2.-
1 „ Ermelléki vörös	1.60
1 „ Ermelléki fehér	1.50
1 „ Kisbéri fehér	1.50

Finom zaborhegyi üveg borok:

1 nagy üveg Zabori asztali	K 1.-
1 „ „ Zaborgyöngye	1.30
1 „ „ Zabori rizling	1.30
1 „ „ Burgundi vörös	1.40

Üres saját palackokat 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede

kereskedő és szőlőbirtokos

Nyitrán.

92. 14-52

**Nem lesz többé nedves lakás!
Nem lesz többé nedves pince!**

mert a „BIBER“ absolut vízhatlan szigetelő lehetővé teszi mindennemű nedves és víz-állásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

Megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is. :::::

„BIBER“

-rel bármely kőműves végezhet szakszerű és tartós szigetelést. :::::

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad a „BIBER-MŰVEK“ egyedárusítója:

Bäck Márk és Fiai, Nyitrán, fakereskedő cég.

123. 2-10

Még csak rövid ideig tart a hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

A confectio-osztály teljesen feloszlik. Női felöltők, kosztümök, aljak, blúzok és pongyolák **bámulatos olcsó, minden elfogadható árban kiárusítottak**

Fiú- és leányruhák, felöltők, kabátok még nagy választékban 50% áreszállítással kaphatók

Verebély Géza
uri és női divatruházában, Nyitrán.

125. 2-4.

Intézeti kelengyék fiúk és leányok részére előírás szerint, elsőrendű kivitelben, jutányosan.

Többszöröséletmentés. Blay Gusz-táv érsekújvári adóhivatali gyakornok vasárnap délután négy hölgy társaságában a Nyitra folyón esónakázott. Egy órai esónakút után az egyik hölgy egyensúlyt veszítve kiesett a esónakból, a mire az összes bennülők nagy sikoltozás közepette a vízbe fordultak. Csak Blay tudott úszni s nagy erőfeszítés árán mind a négy hölgyet partra segítette. A legutolsó hölgy megmentése alkalmával Blay a fáradtságtól megtörve összeesett és csak orvosi segítség után nyerte vissza eszméletét.

Jegyzők és tanítók fiainak felvétele. A szakoleai Johanneum internátusba az e hó 9-én tartott közgyűlés határozata szerint Nyitra vármegyei tanítók fiai évi 400, a szakoleai járás jegyzőinek fiai évi 500 korona tartásdíjért vehetők fel. Jelentkezni augusztus 20-ig kell. A felvett növendékek szeptember 4-én tartoznak jelentkezni. — A gimnáziumi építkezés befejeződött. Az épületet a felügyelettel megbízott Bodor Armin kir. főmérnök e hó 8-án adta át a főgimnázium igazgatójának. Az igazgató a múlt héten Szegeden járt, hogy internátusainak berendezését tanulmányozza.

Aranyóra a járdán. Hlavina Ferenc 5 éves nyitrai fiú a minap a Hungária-szálló előtt egy női aranyórát talált a járdán, a melyet letétbe helyezett a rendőrségen. Később a jogos tulajdonos is jelentkezett, a kinek a rendőrség az aranyórát kiadta.

Körözött soffőr. A múlt hónapban történt, hogy Kiss László nyiregyházi illetőségű soffőr vigyázatlanságból elgázolt egy földmives embert Nyitramegyében. A hatóság az autó számát feljegyezte és ennek alapján a soffőrt gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt vád alá helyezte. Kiss azonban időközben ismeretlen helyre költözött, így a nyitrai kir. törvényszék elrendelte köröztesét.

Utazás egy panama-kalap körül. F. Zs. bankhivatalnok nemrégiben egy remek panama-kalapot vásárolt az egyik helybeli kalaposüzletben. A rossz időjárás miatt a kalap alig volt egynehányszor a fején, midőn e hó 8-án érthetetlen módon nyoma veszett. A panama azonban másnapra megkerült. Sz. Lajos plakátragasztó fején díszelgett. A kalap egy trafikban a pulton volt letéve, midőn a plakátragasztó újságot vásárolt. Sz. illetendő ember, kalaplevéve ment a trafikba és borközi állapotban zsebredugott kalapja helyett távozásakor a panamát tette fejére. A finom kalap természetesen nem állt összhangban Sz. viseltes ruhájával, a mi nagy derűtséget keltett a járókelő közönségben. A panamát rendőri közbenjárásra Sz. átszolgáltatta jogos tulajdonosának.

Vigyáztalan kerékpáros. Szita József nyitrai kereskedőtanonc e hó 10-én délután a szigeti úton kerékpározott. A szigeti út különösen ünnepnap igen forgalmas, így a fiú rossz terepet választott a biciklizéshez, a mi kitűnik abból is, hogy kerékpárjával elütött egy hivatalnokot és egy eselédleányt.

Szállítás honvéd csapatok részére. A m. kir. pozsonyi IV. honvéd kerületbeli csapatok lőtá- és tüzelőanyag szükséglete szállításának kizárólag írásbeli ajánlatok útján való biztosítása céljából az alább felsorolt napokon és állomásokon mindenkor délelőtt 10 órakor nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni és pedig: Folyó évi aug. hó 25-én Nyitrán a 14. honvéd pótzászlóaljkeret, aug. 27-én Trecsénben a 15. honvéd pótzászlóaljkeret, szept. 11-én Érsekújváron a 7/2 honvéd huszárosztály gazdasági hivatalának irodájában. A szállítási feltételek füzetnek nyomtatvány példánya a kerület hadbiztonságától ármegtérítés nélkül kérhető.

Betörés. E hó 11-én reggel valaki belopódzott Goldmann Miksa nyitrai kárpitos műhelyébe és onnan egy vég divánplüst és mintegy 30 méter selyemzsinórt ellopott. A rendőrség megindította a lopás ügyében a nyomozást, de az eljárás eredménytelen maradt.

Uj marharakodó állomás. A földművelésügyi miniszter a Nyitramegyében fekvő Szilád-Alsózelle vasuti állomást a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg marharakodó állomásul engedélyezte.

Közgazdaság.

Szarvasmarha-díjazás. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi kormány támogatásával, a szarvasmarha állomány minőségének javítása céljából *Tardoskedden* 1913. évi augusztus hó 17-én, *Tökésújfalun* pedig aug. hó 19-én délelőtt 10 órakor szarvasmarha-díjazást rendez, mely alkalommal nagy számú állami és magándíj lesz a kistenyésztek közt szétosztva. A díjakra pályázhatnak az érsekújvári illetőleg nyitrazsombok-réti járásban lakó kistenyésztek olyan piros-tarka szarvasmarhával, mely legalább egy év óta tulajdonukat képezi. Ezen körülmény az illetékes községi elöljáróság által igazolandó. A bírálatot a járás gazdaközönsége a m. kir. gazdasági felügyelő közbenjöttével teljesíti. Csakis azon állatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kitűzött napon, a fentebb jelzett község elöljárósága által kijelölt helyen délelőtt 10 órakor elővezettetnek. Nagyobb tenyésztek a kiállított állatokért díszoklevélre tarthatnak számot. A díjak nyugta ellenében azonnal a helyszínén kifizettetnek.

A trecsén vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 3-án *Várnán* szarvasmarhadíjazást, szeptember hó 4-én *Zsolnán* lódíjazást és szeptember hó 22-én *Vágbesztecén* szarvasmarhadíjazást rendez. A díjazások kezdete délelőtti 9 óra. A díjazásokon résztvehetnek az egész vármegye kisbirtokosai oly állatokkal és ezek ivadékaival, melyeket az egylet útján szereztek, vagy melyek legalább egy év óta tulajdonukat képezik. Nagyobb tenyésztek által kiállított állatok arany, ezüst vagy bronz díszoklevéllel és tenyészbírák tulajdonosai pásztordíjjal jutalmaztatnak. — A díjak nyugta ellenében nyomban átadatnak.

Csarnok.

Nemzeti ideálunk.

Gondolatok Szt. István király ünnepére.

Ideálok után kapkod a világ. Ideált keres az ész, ideálért dobog a szív. Az ideál az értelemnek és érzelmenek, a törekvésnek és vágyának az eredője. Létező vagy képzeleti, szubjektív vagy abszolút. Ruhája azonban mindig a szépnek, a jónak és igaznak szálaiból van összeszöve. A szubjektív ideálnak a szálaí igen gyakran csak látszólag ilyenek.

Ideálok nélkül nem létezhetik a világ. Tudta ezt nagyon jól az Isteni Mester is, azért a kereszténység örök ideáljául önönmagát jelölte ki. S a Mester számtalan követőre talált.

A katolikus egyház minden egyes szentje idál, követendő példakép. Mind megannyi ékes drága kő Krisztus arájának koronájában. Színük legkülönfélébb, a gyakorlott erények minősége szerint. Vannak rózsás, liliosos, ibolyás ideálok, — a vértanúság, a lelki tisztaság és alázatosság erénye szerint. Válogathatunk

tehát bennük, s kell is válogatnunk. Hiszen ők is hozzánk hasonló emberek voltak. Nagyokká, ragyogókká, ideálokká a kegyelem erejével megacélozott akarat tette őket.

Ideálja van minden embernek, minden nemzetnek. Az már a lelki műveltség kisebb vagy nagyobb fokától függ, hogy ki miben találja fel ideálját. A lelki életben minden embernek legközelebb eső ideálja a tulajdon védőszentje.

A magyar nemzet számtalan ideálja közül jelenleg csak egyet említünk, ki minden ideálok között méltán nevezhető legelsőnek és legnagyobb. És ez szent István, a legelső és legnagyobb koronás magyar király. Ideál ő mint király, ideál mint szent és ideál mint hős.

Ideál mint király. Népének valóságos atyja. Keresi az utat, módot, hogy nemzetét mennél boldogabbá tehesse. Nagy eszmék, nagy gondolatok feszítik értelmét. Biztosítani a nemzet örök fenmaradását. Ez az a nagy kincs, melyet nemzetének örökbe akar hagyni. Védők arokat keres tehát, melyek soha el nem porladnak, soha meg nem gyöngülnek. S ez a kar a kereszténység karja. De anyára is van szükség, aki a gyöngye esecsemőt ringatja, palástjával betakarja, felnőt korában is védelmezi. S ez az édes anya a boldogságos Szűz, a magyar nemzet nagy Patronája. — Böles törvényeket alkot, igazságot szolgáltat, kulturát hintegtet. Ő veti meg alapját a magyar alkotmánynak, melynek szimboluma a kereszténység atyjától elismerésképen nyert szent korona.

Ideál mint szent. Korának megtestesített férfia. A XI-ik század, melynek idejében Szent István a trónon ült, a bűnbánatnak volt a korszáka. Ekkor várták a világ végét. Az önsanyargatás szelleme lengett végig az egész kereszténységen. Felhatott a trónokig. Szent István tehát koronájában Krisztus tövis koronáját, kormánypáléájában a világ üdvösségét megszerző keresztet szemlélte. Le is tette gyökört királyi bitorát, hogy felvegye a bűnbánat köntösét s bőtőljön, alamizsnáldojék és imádkozzék. Trónjának ezek voltak a fő erősségei... Nem is csupán szent, de valóságos apostoli lélek Ő, a XI-ik század egyik apostola. Nem elégszik meg, hogy csak maga legyen hívő, maga legyen erényes, — ilyené akarja tenni nemzetét, ilyené mindenkít. Az apostoli lélek az üdvösség kapuját nyitogatja mások számára is.

Ideál mint hős. Nem annyira a fegyverek diadaláról van itt szó, noha azokról is lehetne. A keresztény etika azt tartja legnagyobb hősnak, a ki önönmagát győzi le. Szóval, a ki úri lélek, mert tud parancsolni önönmagának, s míg egyrészt távol tartja magát a világ hiúságait, békókba veri önön rossz szenvedélyeit is. Akinek vállán van az élet keresztje s megy a Mester után... S Szent István ilyen lélek volt. Nagy dicsőségében is alázatos és egyszerű, nagy hatalmának birtokában kegyes és megboesájtó. Hiszen keblére öleli halálos ellenségét is.

Az ideál arra való, hogy őt kövessük, érte lelkesüljünk. Ha szent István a mi nemzeti ideálunk, kell, hogy kövesse őt nemzete. Nem elég tehát a csupán udvarias, szokásos nemzeti

BUTOROK

legolcsóbban óriási választékban csak:

Háló-, ebédlő-, uriszoba és vendégszoba mindennemű styl- és minőségben van raktáron. Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, köris-, cseresznye-, dió-, tölgy- és szilfából művésziesen kiállított, divatos legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kaphatók. — Saját, jól berendezett kárpitos-műhelyben a legdivatosabb kárpitos és díszítési munkák izlésesen előállíthatnak.

BUTORAIM

57. 21-40.

Vajda J. megnagyobbított butorraktárában kaphatók, Nyitra, Pár-utca 22. szám alatt.

ünneplés. Annak az ünneplésnek lelkesnek és tartalmasnak kell lennie.

Követni kell az ideált. Hiszen hangosan kiáltoz felénk a kilencszáz éves multból, csak értsük meg szavát. Igen, de mikor a mi halásunk olyannyira megnehezült, értelmünk pedig elhomályosodott. Kesergünk a jelen sivárságán s erő, gazdagság, nagyság után vágyunk. Ennek a kulesát ő adja kezünkbe. Ne vessük meg tanácsát.

Vigyétek be a jelenbe a multak hitét, az erkölcsök erejét, a jellem tisztaságát, zugja felénk a nemzeti ideál, és nagyok, hatalmasak leszek. Tudjátok, hogy ezekkel vetettük meg e honnak fundamentumát s ez tartotta fen ezerévig. Ha újabb ezredévet akartok, csak ezek árán szerezhetitek meg...

Ez tehát a nemzeti ideál tanácsa, zárjuk mélyen szívünkbe, vigyük át az életbe, akkor ünnepeztük őt meg méltóképen!

Érsekujvár.

Özv. Kertessy Palkovich Imréné,
Gaal Gabriella.

Telefon.

R. E. 1913. ápr. 1-ig.

Gyakornok,
avagy **irnok,** az ürményi körjegyzőségél (Nyitra m.) szeptember hó 1-étől alkalmazást nyer. Javadalma: 800 korona évi fizetés és ágy-neműn kívül egy butorozott szobából álló lakás. — A pályázni óhajtok okmányait :: az alulírotthoz küldjék. ::
Rényi László, körjegyző.

124. 2-2.

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szíves pártfogását kéri

Spanyár A.

120 3-0 Telegdy-utca 4. szám alatt.

Zoboron

Mártonvölgy dülőben közvetlen Kállay ügyvéd szomszédságában

78. sz. szőlőtelek

megfelelő lakó épületekkel és kis sétakerttel, szabadkézből

eladó!

Bővebb felvilágosítást NYITRÁN, Rév-utca 5. szám alatt Ruscák Győző egyedüli megbízottnál.

121 3-0

Legújabb divatú hajpótlékok, vendég-hajak, hajfonatok, hajbetétek, fűrt-chignonok és transformációk készülnek s kész állapotban is a legolcsóbban kaphatók 107. 8-10.
GOMBÁRIK ISTVÁN
FODRÁSZ-ÜZLETÉBEN NYITRÁN,
TÓTH VILMOS-UTCA 29. SZÁM.
Egy fiu tanuló felvétetik.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy **Gosztonyi Gyula** lukamajori és berenési gazdagságában folyó évi október hó 1-től 1914. évi szeptember 30-ig termelendő tej, minthogy az ezt megvett **Schwarz Lipótné** és társa cég betéti társaság kijelentette, hogy azt átvenni nem fogja, az irodámban bármikor megtekinthető részletes feltételek mellett **1913. évi augusztus hó 26-án** délelőtti 10 órakor közjegyzői irodámban **Nyitrán,** Tóth Vilmos-utca 25. sz. a. közbenjöttem mellett eladatni fog.

Nyitrán, 1913. évi augusztus 14-én.

Crausz Ödön,

dr. Pongrácz Géza nyitrai kir. közjegyző részére a pozsonyi kir. közjegyzői kamara 230/912. számú rendelvényével kirendelt helyettes.

127 1-1

Tanulónak felvétetik

Kubányi István drogériájában

egy, lehetőleg 4 közeosztályt végzett, jó házból való ifjú tanuló felvétetik.

114 7-0

Tanulónak felvétetik

Négy középiskolát végzett keresztény fiút gyakornoknak felvesz

96 8-0

Huszár István könyvkereskedése Nyitra.

Megérkeztek: világos Raffia, angol Kékkő

Friss ásvány vizek Friss ementáli sajt
Friss gyógyvizek Kerti és virágmagvak
Friss szalámi Friss salátaolaj
Friss teavaj Friss uborka fűszeres
Friss lipói juhturó Friss borecet izletes

Magy. kir. központi mintapince borai:

1 üveg tokaji asszú	K	5.-
1 " tokaji asszú	"	4.-
1 " tokaji asszú	"	2.-
1 " Görög asszú	"	2.40
1 " Kulacs bor	"	1.80
1 " egri vörös	"	2.40
1 " Ménési vörös	"	2.-
1 " Érmelléki vörös	"	1.60
1 " Érmelléki fehér	"	1.50
1 " Kiszéri fehér	"	1.50

Finom zoborhegyi üveg borok:

1 nagy üveg Zobori asztali	K	1.-
1 " " Zoborgyöngye	"	1.30
1 " " Zobori rizling	"	1.30
1 " " Burgundi vörös	"	1.40

Üres saját palackokat 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede

kereskedő és szőlőbirtokos
Nyitrán.

92. 14-52

**Nem lesz többé nedves lakás!
nem lesz többé nedves pince!**

mert a „BIBER“ absolut vízhatlan szigetelő lehetővé teszi mindennemű nedves és víz-állásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

Megoldja a beton és vasbeton vízhatlansági kérdését is. :::::

„BIBER“

-rel bármely kőműves végezhet szakszerű és tartós szigetelést. :::::

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad a „BIBER-MÜVEK“ egyedárusítója:

Bäck Márk és Fiai, Nyitrán, fakereskedő cég.

123. 2-10

Még csak rövid ideig tart a hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

A confectio-osztály teljesen feloszlik. Női felöltők, kosztümök, aljak, blúzok és pongyolák **bámulatos olcsó, minden elfogadható árban kiárusíttatnak**

Fiú- és leányruhák, felöltők, kabátok még nagy választékban 50% árleszállítással kaphatók

125. 2-4.

Verebély Géza uri és női divatruházában, Nyitrán.

Intézeti kelengyék fiúk és leányok részére előírás szerint, elsőrendű kivitelben, jutányosan.

121-122

